

Menighedsraad. Et Flertal af Folketingets Udvalg — og deri sad Mænd som Fr. Hammerich, Geert Winther og Sofus Høgsbro — gik mod dette Forslag om Menighedsraad, der var vedtaget oppe i Landstinget. Man standsede Gennemførelsen i Folketinget med en Motivering, hvoraf jeg med Formandens Tilladelse skal oplæse nogle ganske enkelte Sætninger. „Forslaget“, skriver Folketingsflertallet den Gang, „søger ikke sit Udgangspunkt i Menigheder, der, hvor mangelfulde de end i flere Retninger kunne være, dog frit og aandeligt slutte sig om en af Folkekirkens Præster, hvis Tro de dele, men derimod i Menigheder, der ere dannede ved de udvortes Sognegrænser uden Hensyn til, hvor forskellige kirkelige Anskuelse der maaske findes indenfor dem, ja, uden Hensyn til, om de bosiddende maaske have løst Sognebaandet og sluttet sig til en udenogsens Præst“. Saa hedder det videre: „I Stedet for en sand Menighedsforsamling fremkommer i Virkeligheden en Sogneforsamling, der kun har et kirkeligt Skin; men af en saadan Rod kan det kirkelige Samfundsliv ikke drage nogen sund og kraftig Næring“. Og videre hedder det: „Derimod er der ved Loven af 4. April 1855 om Løsning af Sognebaandet betraadt en Vej, ad hvilken det efterhaanden maa kunne lykkes at faa dannet Menigheder, som nogenlunde svare til deres Navn, og hvis Menighedsraad ikke alene kunne virke i en fælles Aand til Menighedens Tarv, men ogsaa afgive et brugeligt Grundlag for en videre Udvikling af de kirkelige Samfundformer“. Og til sidst hedder det: „Som det saakaldte Menighedsraad i det foreliggende Forslag“ — og det er ikke væsentlig forskelligt fra det, der nu foreligger, selv om dette er en betydelig Forbedring — „er bygget paa en Sammenblanding af Sogn og Menighed, saaledes maa ogsaa den Virksomhed, der er anvist det, komme til at lide derunder“. — „Den Repræsentation i større Kredse, som skulde bygges paa de her paatænkte Menighedsraad, og den Virksomhed, der skulde indrømmes de højere Raad, maatte jo komme til at lide under de samme Fejl, som ovenfor ere paapegede. Hvad der i det smaa gælder om Menighed og Sogn, vilde i det

større gælde om Stift og Amt, om Kirke og Stat. Der er mange Forhold, som ved særlige Love maa ordnes og klæres, før det er muligt at tilvejebringe en nogenlunde sand Repræsentation for Folkekirken og at indrømme denne den fornødne Myndighed indenfor egne Grænser“.

Det Standpunkt, som et Flertal af Folketingsudvalget den Gang stillede sig paa overfor Monrads Forslag om Menighedsraad, kan jeg i et og alt den Dag i Dag staa paa. Der er gaaet 50 Aar siden den Tid, men jeg synes, vi ikke ere komne saa overmaade meget videre i kirkelig Frihedsudvikling. Det var et kirkeligt Frihedsstandpunkt, som da blev indtaget. Dog vil jeg sige, at der indenfor visse Dele af Folkekirken, i alt Fald i den sidste Snes Aar, er foregaaet en Udvikling i frikirkelig Retning, som man ikke skal lukke Øjnene for. Det er sket i høj Grad her i København, særlig fra det Øjeblik, da Københavns Kommune ikke vilde støtte Kirken længere. Jeg minder om, at Københavns Kommune i Aarene 1892 og 1893 bestemt modsatte sig at yde kommunale Midler til Opførelsen af Kirkebygninger i Hovedstaden. Det blev den Gang angrebet paa det voldsomste af vore Modstandere. Man stemplede os, der modsatte os disse Kirkebevillinger, som meget ukristelige, ja, næsten som antikristelige. Nu ville vistnok alle, ikke mindst i kirkelige Kredse, indrømme, at det var en Lykke baade for Kommunalbestyrelsen, der er kommen til at staa daarligt nok i det finansielt og har Brug for sine Penge til andre Ting, og for selve den kirkelige Udvikling i Hovedstaden, at Kommunalbestyrelsen den Gang modsatte sig Konservatismens Krav paa Midler til Kirkens Opførelse. Deraf ser man, at hvad en stupid og perfid Presse stundom tillader sig at angribe os Socialdemokrater for, nemlig for Ukristelighed og Antikristelighed, holder ikke altid Stik. Det er ofte Folk i den konservative Presse, der ikke have det allermindste med Kirkens Liv og Lære at gøre, men som benytte Kirken og Kristendommen og Kristeligheden til at drive Agitation mod de borgerlige Fremskridtsretninger. De vare ogsaa kraftige den Gang overfor os og stemplede Socialdemokratiet — og de